

Oponent

Posudek oponenta diplomové práce: Mgr. Hana Bachurová

Hana Diblíková: Projevy osob s demencí v komunikačním procesu (v různých fázích Alzheimerovy nemoci)

Studentka vytvořila a předložila diplomovou práci v rozsahu 115 stran textu, závěru, seznamu literatury, tabulek, grafů, obrázků, diagramů a deseti příloh. V seznamu literatury najdeme přes 60 použitých titulů, které korespondují se zvoleným tématem. V seznamu najdeme monografie, články, studie i aktuální zahraniční zdroje.

Poruchy komunikace v rámci kortikální i subkortikální demence jsou již dříve popsány v odborné literatuře. Přestože i v zahraničí není odborná logopedická terapie u osob s demencí prioritním tématem, řada odborných studií se zaměřuje na zhodnocení efektivity této péče. V podmínkách ČR je logopedická péče o osoby s demencí teoreticky připouštěna, ale prakticky se důsledně neprovádí, nebo je přenášena na ošetřující zdravotnický personál. Proto považuji zaměření diplomové práce za velmi významné.

Diplomová práce je dělena na teoretickou a empirickou část. V první části se studentka věnuje tématům spojených s touto problematikou. Podrobně rozpracovává klasifikaci demencí a bliže rozebírá symptomatologii demencí přidružujících se k určitým onemocněním. Jak autorka sama píše, tvoří lidé s Alzheimerovou chorobou (AC) převážnou část dementních pacientů (bohužel neuvádí zdroj, ze kterého informaci získala), což byl důvod, proč se ve své práci dále zaměřila právě na toto onemocnění. V následující kapitole tedy podrobně rozebírá z různých pohledů příznaky narušené komunikační schopnosti (NKS) u osob s Alzheimerovou chorobou. Dominantním příznakem NKS je narušení fatických funkcí, proto rozbor deficitů např. v rámci jednotlivých jazykových rovin je zcela adekvátní. V třetí kapitolu studentka zaměřila na diagnostiku demencí, krátce uvádí nejužívanější testy pro odhalení či k posouzení kognitivních poruch, blíže se pak zaměřuje na roli logopeda v mezioborové spolupráci o dementní pacienty a kritizuje aktuální stav, kdy není k dispozici diagnostický materiál určený ke zhodnocení komunikačních schopností pacientů. Čtvrtá a pátá kapitola je zaměřena na terapii NKS v různých stádiích demence, na terapii polykání a zásady maximalizace komunikačních schopností osob s demencí, přičemž velmi oceňuji, že uvádí i některé zahraniční komunikační terapie pro osoby s demencí a komunikační techniky pro rodinné příslušníky pacientů s AC. Jednotlivé kapitoly jsou vnitřně členěny a strukturovány, kapitoly jsou navzájem propojené, představují ucelený souhrn domácích i zahraničních zdrojů.

Praktická část je postavena dle základních pravidel průzkumného šetření. Je definován cíl, jemuž odpovídají použité techniky a metody práce. Celý postup je detailně zaznamenán, což svědčí o osvojení základních výzkumných dovedností a postupů. Studentka tedy nejdříve seznamuje čtenáře s průběhem pořizování jednotlivých videozáZNAMŮ 5 osob (žen) s AC. U každé klientky uvádí stručně osobní a zdravotní anamnézu, dále přepis rozhovoru osoby s AC a jejího ošetřovatele, rozebírá diskurzní kompetence osoby s demencí, analyzuje její sémantiku a syntaxi užívaných vět, slovních druhů apod. Z nahraného rozhovoru dále analyzuje typy otázek, které klade ošetřovatel, dále se však již nezabývá interakcí mezi ošetřovatelem a klientkou – např. zda-li ošetřovatel klientce tyká či vyká, zaznamenala jsem také v jednom případě nadmerné používání zdobnělin, což působí infantilně a neadekvátně k věku klientky apod. V následující podkapitole podrobněji analyzuje nasbírané údaje z videozáZNAMŮ z kvantitativního i kvalitativního hlediska. Získané informace porovnává v rámci nahrávek každého jednotlivce a dále srovnává výsledky jednotlivců skupinově. Zpracování dat je provedeno statistickými metodami a jsou přehledně představeny jak tabulkově, tak v grafech. Celé výsledky jsou shrnuty v diskusi, která je vedena velmi odborně a strukturovaně. Diskusi a závěr považuji za tu část textu, kde autorka dokázala konfrontovat podpis oponenta

získaná data s teoretickými zdroji, kde uplatnila svůj analytický přístup a mohla zužitkovat dobrou orientovanost v problematice.

Autorka v celé práci dodržela požadavky na formální úpravu, dodržuje citační normu, text je prokládán obrázky, tabulkami, schématy a grafy, práce je vhodně členěna a navzájem propojena.

Otázka k obhajobě: Které z příznaků NKS u demence považujete za nejzávažnější a proč? Jak byste odlišila primární potíže u osob s demencí kortikálního a subkortikálního typu např. v lehké až středně těžké fázi onemocnění.

Diplomová práce je velmi pečlivě zpracována. Doporučuji výsledky práce zveřejnit v odborných periodicích. Doporučuji diplomovou práci navrhnout na některé z ocenění. Diplomová práce splňuje požadavky na ni kladené.

Doporučuji práci k obhajobě s hodnocením: výborně

V Praze: 5.5.2008

Mgr. Hana Báchurová